

**DYREKTOR
IZBY ADMINISTRACJI SKARBOWEJ
W KATOWICACH**

Katowice, 17 sierpnia 2022 roku

UNP: 2401-22-183402

Sprawa: Kontrola w trybie zwykłym

Nr sprawy: 2401-IWW2.0921.4.2022.35

Kontakt: Mariola Tomala
główny ekspert skarbowy
tel.: (32) 207 61 94
email: mariola.tomala@mf.gov.pl
Gabriela Kuś
starszy ekspert skarbowy
tel.: (32) 207 62 66
email: gabriela.kus@mf.gov.pl

Pani
Dorota Hamerlak
Naczelnik Pierwszego Urzędu
Skarbowego w Bielsku-Białej

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Z kontroli przeprowadzonej na podstawie ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej w trybie zwykłym.

- I. Nazwa i adres kontrolowanej jednostki**
Pierwszy Urząd Skarbowy w Bielsku-Białej
ul. Sixta 17, 43-300 Bielsko-Biała
- II. Kierownik kontrolowanej jednostki**
Pani Dorota Hamerlak Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bielsku-Białej od 1.02.2022 r. do nadal.
- III. Data i numer upoważnienia do przeprowadzenia czynności kontrolnych, data rozpoczęcia i zakończenia czynności kontrolnych, wskazanie osób kontrolujących**
Na podstawie upoważnienia wydanego przez Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach z 20.05.2022 r. nr 2401-IWW2.0921.4.2022.4 (2401-22-114751) kontrolę przeprowadzili pracownicy Drugiego Działu Kontroli Wewnętrznej (IWW2):
- Mariola Tomala – główny ekspert skarbowy,
 - Gabriela Kuś – starszy ekspert skarbowy.

Kontrolę przeprowadzono w okresie od 23.05.2022 r. do 10.06.2022 r.

IV. Zakres kontroli, okres objęty kontrolą

Tematyka kontroli: *Typowanie podmiotów do weryfikacji odliczenia ulgi prorodzinnej i prawidłowość wydawanych rozstrzygnięć w tym zakresie.*

Okres objęty kontrolą: zeznania podatkowe za 2017 rok złożone przez podatników w roku 2018 oraz czynności urzędu przeprowadzone w tym zakresie od daty wpływu deklaracji do dnia kontroli.

V. Ustalenia stanu faktycznego

Informacje ogólne

Użyte w treści skróty oznaczają:

O.p. - ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa,

k.k.s. - ustawa z dnia 10 września 1999 r. Kodeks karny skarbowy,

u.p.d.o.f. - ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych,

DIAS - Dyrektor Izby Administracji Skarbowej w Katowicach,

IAS - Izba Administracji Skarbowej w Katowicach,

RO - Regulamin organizacyjny,

SKA-2 - Drugi Dział Czynności Analitycznych i Sprawdzających oraz Wymiany Informacji Międzynarodowej,

SOB - Dział Obsługi Bezpośredniej,

SPV - Dział Podatków Dochodowych, Podatku od Towarów i Usług oraz Podatków Majątkowych i Sektorowych,

SP*ED - Podsystem pakietu informatycznego Poltax służący do obsługi deklaracji składanych drogą elektroniczną.

W okresie objętym kontrolą organizację ww. Urzędu określały:

1. Zarządzenie nr 19/2017 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach z dnia 10 marca 2017 r. w sprawie nadania Regulaminu organizacyjnego Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bielsku-Białej ze zm.,
2. Zarządzenie nr 173/2018 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach z dnia 11 grudnia 2018 r. w sprawie nadania Regulaminu organizacyjnego Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bielsku – Białej ze zm.,
3. Zarządzenie nr 92/2019 Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach z dnia 4 listopada 2019 r. w sprawie nadania Regulaminu organizacyjnego Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bielsku – Białej ze zm.,
4. Zarządzenie nr 48/2022 z dnia 18 marca 2022 r. Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach w sprawie nadania Regulaminu organizacyjnego Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bielsku – Białej.

W okresie objętym kontrolą obowiązywały:

1. Ustawa z dnia 29 sierpnia 1997 r. Ordynacja podatkowa (Dz.U. z 2019 r. poz. 900 ze zm.),
2. Ustawa z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz.U. z 2018 r. poz. 1509 ze zm.),
3. Ustawa z dnia 31 marca 2020 r. o zmianie ustawy o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych oraz niektórych innych ustaw (Dz.U. z 2020 r. poz. 568 ze zm.),
 - w brzmieniu obowiązującym na dzień procedowania przez kontrolowaną jednostkę.
4. Wytyczne do czynności sprawdzających (Warszawa, maj 2017 r.), przekazane przy piśmie Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach z 2 czerwca 2017 r. znak: 2401-ICK.4022.138.2017.2 UNP: 2401-17-75807,
5. Wytyczne do czynności sprawdzających (Warszawa, wrzesień 2021 r.), przekazane przy piśmie Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach z 10 września 2021 r. znak: 2401-ICK.033.52.2021.2 UNP:2401-21-193036.,
6. Wytyczne i pisma Dyrektora Izby Administracji Skarbowej w Katowicach przekazane do stosowania urzędom skarbowym w trybie nadzoru.

W okresie objętym kontrolą:

- osobami odpowiedzialnymi za nadzór nad realizacją zadań będących przedmiotem kontroli byli:
 1. Naczelnik Urzędu Skarbowego Sylwia Juraszek od 1.03.2017 r. do 31.01.2022 r.,
 2. Zastępca Naczelnika Urzędu Skarbowego Agnieszka Żukowska od 1.03.2017 r. do nadal,
 3. Zastępca Naczelnika Urzędu Skarbowego Ewa Cypcer od 1.03.2017 r. do 22.08.2021 r.,
 4. Zastępca Naczelnika Urzędu Skarbowego Bogdan Jasek od 23.08.2021 r. do nadal;
 5. Kierownik działu SKA-2
 - 1) Brygida Suchodolska od 1.05.2017 r. do 17.12.2018 r.;
 - 2) Bartłomiej Wolny od 18.12.2018 r. do 6.03.2022 r.,
 6. Kierownik działu SOB
 - 3) Elżbieta Kłaptocz od 1.03.2017 r. do 26.02.2019 r.;
 - 4) Brygida Suchodolska od 15.03.2019 r. do 14.03.2020 r.

(dowód: akta kontroli str. 5/ 135 - 136,
18/233 - 234)

- upoważnienia do podpisywania były określone w RO Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bielsku-Białej nadanym zarządzeniem DIAS nr 19/2017 z dnia 10 marca 2017 r., w zakresach czynności oraz w indywidualnych upoważnieniach, wydanych dla konkretnych osób.

(dowód: akta kontroli str. 12/158 - 174)

Ustalenia w zakresie kontroli funkcjonalnej

Kontrola funkcjonalna w Pierwszym Urzędzie Skarbowym w Bielsku-Białej w 2018 r. była realizowana w oparciu o załącznik nr 1 do decyzji nr 2/2017 Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bielsku – Białej z dnia 28 grudnia 2017 r.

Dla zastępców naczelnika wyznaczono w katalogu czynności podpisywanie pism z upoważnienia Naczelnika Urzędu Skarbowego oraz prawidłowość, w tym terminowość załatwiania spraw w okresie kontrolowanym, a dla kierowników działów:

- a) podpisywanie pism z upoważnienia Naczelnika Urzędu Skarbowego,
- b) prawidłowość, w tym terminowość załatwiania spraw w okresie kontrolowanym,
- c) terminowość przekazywania spraw do załatwienia zgodnie z właściwością w okresie kontrolowanym,
- d) prawidłowość, w tym terminowość wprowadzania i zatwierdzania danych w aplikacjach komputerowych,
- e) aktualność dokumentów prawa wewnętrznego regulujących pracę komórki organizacyjnej.

W powyższym załączniku do decyzji nr 2/2017 częstotliwość czynności określono raz na półrocze, z wyjątkiem punktu e, gdy częstotliwość określono raz na rok.

(dowód: akta kontroli str. 13/177 - 178)

Na podstawie przedłożonych dokumentów zespół kontrolerów nie wniósł uwag do przeprowadzonych kontroli funkcjonalnych.

W latach 2019 - 2021 oraz w 2022 r. kontrola funkcjonalna była realizowana w oparciu o procedury określone na podstawie zarządzenia nr 3/2019 DIAS w Katowicach z dnia 18 stycznia 2019 r. w sprawie organizacji systemu kontroli sprawowanej w ramach nadzoru służbowego przez osoby zajmujące kierownicze stanowiska w Izbie Administracji Skarbowej w Katowicach i podległych urzędach ze zmianami.

1. Komórka SOB

W odniesieniu do kontroli funkcjonalnych za 2019 r. obowiązywały procedury sprawowania kontroli funkcjonalnej, w których zatwierdzono w 2019 r. jako obszar kontroli: terminowość załatwianych spraw, z częstotliwością nie rzadziej niż raz na półrocze. Jako środki wykorzystywane do kontroli wskazano rejestr zaświadczeń i rejestr spraw – kasy rejestrujące.

(dowód: akta kontroli str.13/179)

W 2019 r. kontroli funkcjonalnej dokonała kierownik działu Brygida Suchodolska. Przeprowadzone kontrole funkcjonalne nie obejmowały spraw objętych przedmiotem kontroli. Brak uwag.

2. Komórka SKA - 2

W odniesieniu do kontroli funkcjonalnych za 2019 r., 2020 r. i 2021 r. obowiązywały procedury sprawowania kontroli funkcjonalnej, w których zastępca naczelnika Agnieszka Żukowska zatwierdziła w 2019 r. następujące obszary kontroli:

- a) prawidłowość, w tym terminowość załatwiania spraw w okresie kontrolowanym (na bieżąco i raz na półrocze),
- b) prawidłowość, w tym terminowość wprowadzania i zatwierdzania danych w aplikacjach komputerowych, zgodnie z nadanymi uprawnieniami (na bieżąco i raz na półrocze),
- c) terminowość przekazywania spraw do załatwienia zgodnie z właściwością w okresie kontrolowanym (na bieżąco i raz na półrocze),
- d) podpisywanie pism z upoważnienia Naczelnika Urzędu Skarbowego (na bieżąco i raz na półrocze),
- e) aktualność dokumentów prawa wewnętrznego regulujących pracę komórki organizacyjnej (na bieżąco i raz na rok),
- f) wykorzystanie SZD w bieżącej pracy oraz właściwa obsługa tego systemu (na bieżąco i raz na rok).

Na podstawie przedłożonych dokumentów zespół kontrolerów ustalił, że kontroli funkcjonalnych w komórce organizacyjnej SKA -2 za powyższy okres dokonywali kierownik referatu Brygida Suchodolska, a następnie kierownik działu Bartłomiej Wolny. Brak uwag.

(dowód: akta kontroli str.13/180 - 183)

3. Zastępca Naczelnika Urzędu Skarbowego Pionu Kontroli

W odniesieniu do kontroli funkcjonalnych za 2019 r., 2020 r. i 2021 r. obowiązywały procedury sprawowania kontroli funkcjonalnej, w których ówczesna naczelnik urzędu Sylwia Juraszek zatwierdziła w 2019 r. następujące obszary kontroli:

1. rzetelność i terminowość ewidencjonowania spraw w systemie ESKS (raz na kwartał),
2. terminowość i prawidłowość realizacji obsługi zadań - obsługa raportów JPK, w tym podejmowanie czynności weryfikacyjnych oraz sprawdzających (raz na kwartał),
3. podpisywanie pism z upoważnienia Naczelnika Urzędu Skarbowego, przez kierownika referatu SKA 1 (raz na półrocze). Po przeglądzie procedur 8.01.2020 r. wycofano ten obszar z kontroli,
4. terminowość oraz prawidłowość prowadzenia postępowań przygotowawczych, ze szczególnym uwzględnieniem spraw zagrożonych przedawnieniem karalności (raz na półrocze),
5. zwroty w podatku od towarów i usług ze szczególnym uwzględnieniem kwot niepodlegających akceptacji NUS/ZN2, tj. do 50.000 zł (raz na półrocze),
6. zwroty w podatku od towarów i usług - terminowość dokonywania zwrotów (raz na półrocze). Po przeglądzie procedur 31.11.2021 r. wycofano ten obszar z kontroli.

Do procedury za 2021 r. dodano:

1. proces zabezpieczania zobowiązań podatkowych w toku kontroli podatkowej (raz na półrocze),
2. podpisywanie pism z upoważnienia naczelnika, zgodnie z udzielonym kierownikowi działu SKP (raz na rok). Po przeglądzie procedur 31.11.2021 r. wycofano ten obszar z kontroli,
3. wykorzystywanie SZD w bieżącej pracy oraz właściwa obsługa tego systemu (raz na półrocze).

Do procedury za 2022 r. dodano:

1. zwroty w podatku od towarów i usług monitoring procesu Auto - zwrot (raz na półrocze),
2. podpisywanie pism z upoważnienia naczelnika, zgodnie z udzielonym kierownikowi działu SKP (raz na rok).

Na podstawie przedłożonych dokumentów zespół kontrolerów ustalił, że kontroli funkcjonalnych za powyższy okres dokonywała zastępca naczelnika Agnieszka Żukowska. Przeprowadzone kontrole funkcjonalne nie obejmowały spraw objętych przedmiotem kontroli. Brak uwag.

(dowód: akta kontroli str.13/186 - 195)

4. Zastępca Naczelnika Urzędu Skarbowego Pionu Obsługi Podatnika i Orzecznictwa, któremu podlegał dział SPV

W odniesieniu do kontroli funkcjonalnych za 2019 r., 2020 r. i 2021 r. oraz 2022 r. obowiązywały procedury sprawowania kontroli funkcjonalnej, w których ówczesna naczelnik urzędu Sylwia Juraszek zatwierdziła w 2019 r. następujące obszary kontroli:

1. podpisywanie pism z upoważnienia naczelnika urzędu skarbowego zgodnie z udzielonymi upoważnieniami (raz na półrocze),
2. prawidłowość, w tym terminowość załatwiania spraw w okresie kontrolowanym (raz na półrocze).

Do procedury 30.06.2021 r. dodano obszar kontroli wykorzystywanie systemu SZD w bieżącej pracy oraz określono częstotliwość wykonywania kontroli ze wszystkich obszarów nie rzadziej niż raz na półrocze oraz na bieżąco.

(dowód: akta kontroli str.13/197 - 200)

Na podstawie przedłożonych dokumentów zespół kontrolerów ustalił, że kontroli funkcjonalnych za powyższy okres dokonywała zastępca naczelnika Ewa Cypcer, a następnie Bogdan Jasek. Przeprowadzone kontrole funkcjonalne nie obejmowały spraw objętych przedmiotem kontroli. Brak uwag.

VI. Kontrole zewnętrzne

W ciągu ostatnich pięciu lat w Pierwszym Urzędzie Skarbowym w Bielsku-Białej nie przeprowadzono kontroli w przedmiotowym temacie.

VII. Skargi i wnioski

W ciągu ostatnich pięciu lat na działania Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bielsku-Białej nie wpłynęły skargi ani wnioski w kontrolowanym temacie.

VIII. Ustalenia szczegółowe

Dane statystyczne dotyczące Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bielsku-Białej w zakresie obszaru kontrolowanego

Ilość zeznań podatkowych za 2017 rok PIT 36 i PIT 37 złożonych w 2018 roku:

- liczba zeznań za 2017 rok (PIT-36, PIT-37) złożonych w 2018 roku w pierwszej wersji (bez korekt) – 45532,
- liczba zeznań za 2017 rok (PIT-36, PIT-37), w pierwszej wersji, w których występowała ulga na dziecko (bez korekt) 9766.

(dowód: akta kontroli str. 3/21)

Czynności sprawdzające podjęte odnośnie zeznań podatkowych za 2017 rok z wykazaną ulgą prorodzinną począwszy od 2018 roku do dnia kontroli

Typowanie podmiotów do weryfikacji odliczenia ulgi prorodzinnej

W Urzędzie nie opracowano odrębnych uregulowań związanych z obsługą zeznań podatkowych z ulgą prorodzinną za kontrolowany okres.

Według wyjaśnień Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bielsku-Białej z 26.05.2022 r. oraz z 30.05.2022 r. przedstawionych zespołowi kontrolerów:

W 2018 roku sposób typowania podatników do czynności sprawdzających, w związku ze stwierdzonymi błędami w uldze prorodzinnej, polegał przede wszystkim na analizie zeznań zweryfikowanych w Poltax (obecnie PoltaxPlus) jako błędne. Zeznania za 2017 były na bieżąco sprawdzane przez system na etapie wprowadzania i zatwierdzania dokumentów w Poltax. Jeżeli system „wykrył” błąd w pozycjach ulgi prorodzinnej, pracownik działu SOB paczkował błędne zeznanie do paczki oznaczonej „ZZ”. W paczkach „ZZ” znajdowały się zeznanie także z innymi błędami niż błędami w uldze prorodzinnej. Paczki i raporty do paczek były przekazywane na bieżąco do działu SER, a następnie do referatu SKA-2. Pracownicy SKA-2 mieli za zadanie zweryfikowanie, czy zeznanie, systemowo zakwalifikowane jako niezgodne, faktycznie zawiera błędy, czy też jest poprawne. W przypadku weryfikacji pozycji ulgi prorodzinnej, pracownicy SKA-2 porównywali obowiązujące limity odliczeń z zastosowanymi przez podatnika. W weryfikacji posługiwali się także danymi z zeznań z lat poprzednich oraz ewentualnymi ustaleniami z wcześniejszych lat. Jeżeli zeznanie uznano za poprawne, przekazywano je do ponownego wprowadzenia jako poprawne. Natomiast jeżeli było błędne, rozpoczynali czynności sprawdzające, wzywając podatnika do skorygowania zeznania. Jeżeli podatnik złożył korektę na wezwanie urzędu, pracownik SKA-2 sprawdzał poprawność korekty. Jeżeli korekta była prawidłowa, umieszczał ją w paczce oznaczonej „SKR”, następnie zamykał sprawę i wprowadzał ją do systemu e-orus informację o zakończeniu czynności sprawdzających i ewentualnej kwocie uszczupień. Jeżeli korekta zeznania nadal była błędna, zostawała przypisana do paczki „ZZ” i ponownie wzywano podatnika. Poza wyżej wymienionym sposobem typowania podatników do czynności sprawdzających, pracownicy SKA-2 weryfikowali zeznania powyżej określonej kwoty nadpłaty, zgodnie z obowiązującymi komunikatami i decyzjami. Jeżeli nadpłata wynikała m.in. z ulgi prorodzinnej, umieszczano w polu UWAGI w systemie PoltaxPlus stosowną informację o przeprowadzonej weryfikacji. Zgodnie z posiadanymi danymi i przeprowadzoną na potrzeby kontroli weryfikacją odnotowanych w e-orus czynności sprawdzających do zeznań PIT-36 i PIT-37 za 2017 rok, nie stwierdzono innych czynności sprawdzających do ulgi prorodzinnej, niż wskazaną wcześniej liczbę 82 czynności.

(dowód: akta kontroli str. 5/133

str. 6/139)

Jednocześnie Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bielsku-Białej w piśmie z 9.06.2022 r. poinformował, że:

Weryfikacji zeznań dokonywano również za pomocą raportu z e-ORUS „Wykaz dzieci które

wystąpiły na PIT/O - własne zeznanie-dochód".

(dowód: akta kontroli str. 11/154)

W związku z wyżej wymienionymi wyjaśnieniami, zespół kontrolerów zwrócił się do Zastępcy Dyrektora Pionu Kontroli, Cła i Audytu w celu ustalenia, czy do naczelników urzędów skarbowych były kierowane wytyczne dotyczące monitorowania poprawności odliczenia ulgi prorodzinnej przez podatników za 2017 r., w tym konieczności wykorzystywania raportów generowanych z określonych systemów.

Według wyjaśnień Zastępcy Dyrektora Pionu Kontroli, Cła i Audytu z 9.06.2022 r.:

Nie kierowaliśmy do naczelników podległych urzędów skarbowych pisma dotyczącego monitorowania poprawności odliczenia ulgi prorodzinnej przez podatników za 2017 rok, w tym wytycznych odnośnie konieczności wykorzystywania raportów z systemów umożliwiających weryfikację prawidłowości odliczenia ulgi prorodzinnej.

(dowód: akta kontroli str. 15/227)

Biorąc pod uwagę powyższe zespół kontrolerów nie zakwestionował sposobu weryfikacji prawidłowości odliczania ulgi prorodzinnej w zeznaniach za 2017 r. Do badania na podstawie raportu czynności sprawdzających „liczba cs – ulga prorodzinna” wytypowano próbę 12 spraw.

Opis próby z raportu

Tabela – zestawienie wytypowanych spraw

Lp.	Nr pozycji z raportu	Nr systemowy PIT-37	Zakończono złożeniem korekty Tak / Nie
1	6	8387637	TAK
2	12	8150170	TAK
3	18	8244172	TAK
4	24	262252233	TAK
5	30	8307222	TAK
6	36	8230466	TAK
7	42	8249267	TAK
8	48	8288537	TAK
9	54	8244701	TAK
10	60	8233519	TAK
11	66	8222015	TAK
12	72	8229269	TAK

1) poz. 6,12,18,30,42,66,72

Uwagi:

W wezwaniach:

- powołano art. 189 § 1 O.p., którego zgodnie z art. 280 wyżej wymienionej ustawy nie stosuje się odpowiednio do czynności sprawdzających,
- powołano art. 83 k.k.s. (tekst jednolity Dz. U. z 2013 r. poz. 186 ze zm.), który stanowi w świetle O.p. nieuzasadnioną informację o zastosowaniu wobec podatnika sankcji wynikających z k.k.s.,

- nie zawarto stosownie do art. 159 § 1 pkt 6 O.p. informacji o skutkach prawnych niezastosowania się do wezwań, tj. informacji o karze porządkowej określonej w art. 262 § 1 tej ustawy,

- nie powołano art. 155 § 1 O.p.;

2) poz. 24

Uwagi:

Niewłaściwa obsługa dokumentów w podsystemie SP*ED polegająca na zmigrowaniu do systemu Poltax Plus jako pierwszej deklaracji złożonej 30.03.2021 r. w dacie 7.04.2021 r., a następnie deklaracji złożonej 26.03.2021 r. w dacie 15.04.2021 r.

Powyższe skutkowało niezasadnym wezwaniem podatnika z 9.04.2021 r. do złożenia korekty. Według wyjaśnień Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bielsku-Białej z 9.06.2022 r.:

W złożonej przez _____ korekcie został przekroczony limit ulgi rodzinnej, z uwagi na rozliczenie ulgi także przez męża. Na etapie weryfikacji korekt w systemie SPED (właściwym do obsługi dokumentów elektronicznych) pracownik działu SKA-2 uzgodnił telefonicznie 30.03.2021 z podatniczką, że konieczne jest złożenie poprawnej korekty zeznania. Korekta została złożona 30.03.2021, którą wprowadzono do Systemu PoltaxPlus, korekta z 26.03.2021 nadal była na etapie obsługi w SPED. Dlatego 9.04.2021 pracownik działu SKA-2, opierając się o system SPED, wezwał podatniczkę celem złożenia korekty zeznania podatkowego PIT-37 za 2017 r., gdyż nie było już w nim korekty z 30.03.2021 do obsługi. W polu uwagi w SPED umieszczono adnotację „ZZ/uzgod tel 30 03 2021-hedzie kor ulga rodzinna na w/w dziecko odliczona przez _____ WEZW.09.04.2021”. W wezwaniu odniesiono się do korekty z 26.03.2021 r. Podatniczka 22.04.2021 r. złożyła korektę zeznania podatkowego PIT-37 za 2017.

Powyższe mogło być spowodowane znaczną liczbą zeznań i korekt zeznań wpływających elektronicznie do systemu w akcji zeznań. W związku ze złożeniem korekty 22.04.2021 na wezwanie z 9.04.2021 nie dokonywano poprawy w systemie PoltaxPlus, gdyż korekta z 22.04.2021 była tożsama z korektą z 30.03.2021.

(dowód: akta kontroli str. 11/154
str. 19/235 - 237)

Powyższe wyjaśnienia potwierdzają nieprawidłowość w obsłudze dokumentów.

Ponadto w wezwaniu:

- powołano art. 83 k.k.s., który stanowi w świetle O.p. nieuzasadnioną informację o zastosowaniu wobec podatnika sankcji wynikających z k.k.s.,
- nie zawarto stosownie do art. 159 § 1 pkt 6 O.p. informacji o skutkach prawnych niezastosowania się do wezwania, tj. informacji o karze porządkowej określonej w art. 262 § 1 tej ustawy,
- nie powołano uszczegółowionego przepisu art. 272 pkt 3 O.p.;

3) poz. 36,48,54,60

Uwagi:

W wezwaniach:

- powołano art. 83 k.k.s., który stanowi w świetle O.p. nieuzasadnioną informację o zastosowaniu wobec podatnika sankcji wynikających z k.k.s.,
- nie zawarto stosownie do art. 159 § 1 pkt 6 O.p. informacji o skutkach prawnych niezastosowania się do wezwań, tj. informacji o karze porządkowej określonej w art. 262 § 1 tej ustawy,
- nie powołano uszczegółowionego przepisu art. 272 pkt 3 O.p.

Akta spraw dotyczących zeznań złożonych przez podatników za 2017 r., przekazanych przez dział SKA -2 do działu SPV w celu rozważenia wszczęcia postępowania podatkowego.

Zespół kontrolerów sprawdził akta spraw wymienionych w piśmie Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bielsku-Białej z 30.05.2022 r. nr 2403-SWW.0921.1.2022.10 w wykazie przekazanych spraw pod pozycją 3, 16, 17, 18.

(dowód: akta kontroli str. 6/140)

1) PESEL Podatnika : pozycja 3 i 18

Uwagi:

Brak reakcji pracowników Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bielsku-Białej w związku z nieotrzymaniem odpowiedzi na pismo z 16.04.2018 r. znak 2403-SPV.4031.41.2018, kierowane do Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Bielsku-Białej o przeprowadzenie postępowania w przedmiocie podatku dochodowego od osób fizycznych u podatnika (ojca dziecka) za 2017 r., aż do 8.06.2022 r., tj. dnia przeprowadzenia czynności przez zespół kontrolerów.

Z wyjaśnienia Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bielsku-Białej z 9.06.2022 r. wynika, że:

Nie wysłano ponaglenia dot. przedmiotowej sprawy. W wyniku rozmowy telefonicznej przeprowadzonej 8 czerwca 2022 r. przez Panią Beate Handzlik z Działu SPV z Bogusławą Zaręba pracownikiem Drugiego Urzędu Skarbowego w Bielsku-Białej ustalono, że postępowania w tym zakresie wobec podatnika nie prowadzono, gdyż 8.08.2019 r. podatnik złożył korektę zeznania PIT- 37 za 2017, w której nie uwzględnił już ulgi z tyt. wykonywania władzy rodzicielskiej nad dzieckiem. Z uwagi na brak przeprowadzonego postępowania w tym zakresie nie wysłano odpowiedzi.

(dowód: akta kontroli str. 11/152 -153)

Zespół kontrolerów nie przyjął powyższych wyjaśnień uznając, że wystąpiła beczynność Naczelnika Urzędu w wyjaśnieniu przedmiotowej sprawy.

Ponadto w wezwaniu z 15.03.2018 r. znak 2403-SKA-2.4031.879.2018.42118/2018:

- powołano art. 83 k.k.s, który stanowi w świetle O.p. nieuzasadnioną informację o zastosowaniu wobec podatnika sankcji wynikających z k.k.s.,
- nie zawarto stosownie do art. 159 § 1 pkt 6 O.p. informacji o skutkach prawnych niezastosowania się do niego, tj. informacji o karze porządkowej określonej w art. 262 § 1 tej ustawy,
- nie powołano uszczegółowionego przepisu art. 272 pkt 3 O.p.;
- powołano, niezgodnie z § 158 ust. 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 283), przy oznaczeniu dzienników urzędowych tekst jednolity O.p. i k.k.s.;

2) PESEL Podatnika pozycja 16

Brak uwag.

**3) PESEL Podatnika: PESEL małżonka podatnika właściwość
Drugi Urząd Skarbowy w Bielsku-Białej) - pozycja 17**

Uwagi:

W wezwaniu z 17.10.2018 r. znak 2403-SKA-2.4031.5308.2018.149137/2018:

- powołano art. 83 k.k.s., który stanowi w świetle O.p. nieuzasadnioną informację o zastosowaniu wobec podatnika sankcji wynikających z k.k.s.,
- nie zawarto stosownie do art. 159 § 1 pkt 6 O.p. informacji o skutkach prawnych niezastosowania się do niego, tj. informacji o karze porządkowej określonej w art. 262 § 1 tej ustawy,
- nie powołano uszczegółowionego art. 272 pkt 3 O.p.,
- powołano, niezgodnie z § 158 ust. 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 283), przy oznaczeniu dzienników urzędowych tekst jednolity O.p. i k.k.s.

Akta postępowań podatkowych dotyczących rozliczenia podatku dochodowego od osób fizycznych za 2017 r.

Zespół kontrolerów sprawdził akta postępowań podatkowych wymienionych w piśmie Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bielsku-Białej z 30.05.2022 r. znak 2403-SWW.0921.1.2022 w wykazie przekazanych spraw pod pozycją 1 i 2.

Zespół kontrolerów potwierdził na podstawie raportów z systemu e-Orus „Wykaz wystawionych dokumentów - decyzji” z 10.06.2022 r., że w Pierwszym Urzędzie Skarbowym w Bielsku-Białej za 2017 r. przeprowadzono dwa postępowania podatkowe dotyczące odliczenia ulgi prorodzinnej.

(dowód: akta kontroli str. 6/140

14/220-226)

**1) Postępowanie podatkowe znak 2403-SPV.4102.118.2019 PESEL Podatnika:
- pozycja 1**

Uwagi:

W postanowieniu z 3.04.2019 r. znak 2403 –SPV.4102.118.2019 zawiadomiono podatniczkę, że postępowanie nie zostanie zakończone w terminie określonym w art. 139 § 1 O.p., z uwagi na konieczność zapewnienia stronie możliwości realizacji jej uprawnień procesowych wynikających z art. 200 § 1 tej ustawy.

Konieczność wypełnienia przesłanki wynikającej z art. 200 § 1 O.p., tj. zapoznania się strony z materiałem dowodowym, w szczególności wyznaczenie 7 dniowego terminu do wypowiedzenia się w sprawie zgromadzonego materiału dowodowego nie jest obiektywną przyczyną uzasadniającą niedotrzymanie terminu załatwienia sprawy. Przyczyny niedotrzymania terminu załatwienia sprawy winny odnosić się do kwestii niedających się obiektywnie przewidzieć w toku prowadzonego postępowania, których skutkiem staje się przedłużenie całej procedury załatwienia sprawy, w tym również tej określonej dyspozycją przepisu art. 200 § 1 O.p.;

**2) Postępowanie podatkowe znak 2403-SPV.4102.121.2019 – Pesel Podatnika:
- pozycja 2**

Uwagi:

- W wezwaniach z 28.02.2019 r. znak 2403-SPV.4102.121.2019/29917 oraz znak 2403-SPV.4102.121.2019/29907 powołano, niezgodnie z § 158 ust. 7 rozporządzenia Prezesa Rady Ministrów w sprawie „Zasad techniki prawodawczej” z dnia 20 czerwca 2002 r. (Dz.U. z 2016 r. poz. 283), przy oznaczeniu dzienników urzędowych tekst jednolity O.p. i k.k.s.,
- W postanowieniu z 9.05.2019 r. znak 2403-SPV.4102.121.2019 Naczelnik Urzędu Skarbowego wskazał jako przyczynę niedotrzymania terminu załatwienia sprawy prowadzenie postępowania dowodowo - wyjaśniającego.

Postanowienie o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy powinno wskazywać rzeczywistą i uzasadnioną przyczynę zwłoki, gdyż załatwienie sprawy musi być oparte na w pełni racjonalnych przesłankach i podstawach gwarantujących efektywną (skuteczną) realizację obowiązku rozstrzygnięcia sprawy przez organ administracji we wskazanym nowym terminie (I SAB/ Lu 24/15 WSA Lublin 22.01.2016).

W tych kategoriach nie mieści się wskazanie przez organ jako przyczyny zwłoki w sposób ogólny na prowadzenie postępowania dowodowego.

- W decyzji z 18.06.2019 r. znak 2403-SPV.4102.121.2019 Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bielsku-Białej:

- powołał w sentencji art. 81b O.p., który nie stanowi zasadniczego przepisu regulującego przedmiot rozstrzygnięcia. Podanie tego przepisu organ podatkowy powinien ograniczyć wyłącznie do jego przytoczenia w uzasadnieniu decyzji,
- podał na stronie 5 kwotę zobowiązania w wysokości niezgodnej z sentencją decyzji, tj. w wysokości 1113,00 zł zamiast 1313,00 zł,
- przedstawił wyliczenie zobowiązania, które zawiera błędy rachunkowe, zarówno w kwocie obliczonego podatku, jak i należnym podatku dochodowym, tj.:
„Podatek obliczony zgodnie z art. 27 ustawy 2781,00 zł” - winno być 2908,08 zł
„Podatek po odliczeniach” 1113,00 zł” - winno być 1313,00 zł
„Należny podatek dochodowy 1113,00 zł” - winno być 1313,00 zł.

Zespół kontrolerów sprawdził sprawy będące przedmiotem postępowań podatkowych pod kątem stosowania zarządzenia Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bielsku - Białej nr 9/2015 z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie wprowadzenia instrukcji obiegu informacji o ujawnionych przestępstwach i wykroczeniach skarbowych w Pierwszym Urzędzie Skarbowym w Bielsku-Białej obowiązującym do 8.07.2019 r. oraz decyzji nr 17/2019 z dnia 9 lipca 2019 r. w sprawie ustalenia procedury obiegu informacji o ujawnionych przestępstwach i wykroczeniach skarbowych w Pierwszym Urzędzie Skarbowym w Bielsku-Białej. Bez uwag.

Tryb przyjmowania i obsługa zeznań składanych w formie papierowej

Zespół kontrolerów dokonał oceny prawidłowości następujących dokumentów:

- 1) PIT-37 nr 8244172 z prezentaty wynika, że deklarację złożono w kancelarii 19.03.2018 r. Dokument opatrzony w numer systemowy z bazy Poltax oraz w pieczętkę "zgodność adresu". Z systemu Poltax wynika, że wstępnie dokument wprowadzono 19.03.2018 r. (wprowadzono dane szczegółowe i zatwierdzono 4.04.2018 r.);
- 2) PIT-37 nr 8307222 z prezentaty wynika że deklarację złożono w kancelarii 25.04.2018 r. Dokument opatrzony w numer systemowy z bazy Poltax oraz w pieczętkę "zgodność adresu". Z systemu Poltax wynika, że wstępnie dokument wprowadzono 25.04.2018 r. (wprowadzono dane szczegółowe i zatwierdzono 13.06.2018 r.);
- 3) PIT-37 nr 8230466 z prezentaty wynika że deklarację złożono w kancelarii 12.03.2018 r. Dokument opatrzony w numer systemowy z bazy Poltax oraz w pieczętkę "zgodność adresu". Z systemu Poltax wynika, że wstępnie dokument wprowadzono 12.03.2018 r. (wprowadzono dane szczegółowe i zatwierdzono 28.03.2018 r.);
- 4) PIT-37 nr 8249267 z prezentaty wynika że deklarację złożono w kancelarii 21.03.2018 r. Dokument opatrzony w numer systemowy z bazy Poltax oraz w pieczętkę "zgodność adresu". Z systemu Poltax wynika, że wstępnie dokument wprowadzono 21.03.2018 r. (wprowadzono dane szczegółowe i zatwierdzono 24.04.2018 r.);
- 5) PIT-37 nr 8288537 z prezentaty wynika że deklarację złożono w kancelarii 16.04.2018 r. Dokument opatrzony w numer systemowy z bazy Poltax oraz w pieczętkę "zgodność adresu". Z systemu Poltax wynika, że wstępnie dokument wprowadzono 16.04.2018 r. (wprowadzono dane szczegółowe i zatwierdzono 17.05.2018 r.);
- 6) PIT-37 nr 8233519 z prezentaty wynika że deklarację złożono w kancelarii 13.03.2018 r. Dokument opatrzony w numer systemowy z bazy Poltax oraz w pieczętkę "zgodność adresu". Z systemu Poltax wynika, że wstępnie dokument wprowadzono 13.03.2018 r. (wprowadzono dane szczegółowe 4.04.2018 r. i zatwierdzono 5.04.2018 r.).

Powyższy tryb postępowania był zgodny z Komunikatem nr 2/2018 Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bielsku-Białej z dnia 12 stycznia 2018 roku w sprawie zasad paczkowania zeznań rocznych w podatkach dochodowych oraz wprowadzania i zatwierdzania tych zeznań w systemie POLTAX.

Szczegółowy opis przeprowadzonych czynności kontrolnych stanowią akta kontroli.

IX. Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta oraz przyczyny i skutki stwierdzonych nieprawidłowości i uchybień.

Na podstawie ustaleń oceniam **pozytywnie z nieprawidłowościami** działalność kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą.

Powyższe uzasadniają ustalenia poczynione w trakcie kontroli:

Nieprawidłowości i uchybienia:

- 1) brak reakcji pracowników Urzędu Skarbowego w związku z nieotrzymaniem odpowiedzi na pismo z 2018 r. kierowane do Naczelnika Drugiego Urzędu Skarbowego w Bielsku-Białej, aż do dnia 8.06.2022 r., tj. dnia przeprowadzenia czynności przez zespół kontrolerów,

- 2) nieprawidłowa obsługa dokumentów w podsystemie SP*ED, skutkująca wystosowaniem wezwania do podatnika pomimo złożenia prawidłowej korekty zeznania,
- 3) wskazanie w uzasadnieniu decyzji kwoty zobowiązania, niezgodnej z sentencją decyzji oraz występowanie błędów rachunkowych w zakresie kwoty obliczonego podatku na podstawie art. 27 u.p.d.o.f., jak i należnego podatku dochodowego,
- 4) podanie w postanowieniu o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy, że postępowanie nie zostanie zakończone w terminie określonym w art. 139 § 1 O.p., z uwagi na konieczność zapewnienia stronie możliwości realizacji jej uprawnień procesowych wynikających z art. 200 § 1 tej ustawy,
- 5) wskazanie w postanowieniu o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy, jako przyczyny niedotrzymania terminu, zbyt ogólnej przesłanki, tj. prowadzenia postępowania dowodowo -wyjaśniającego,
- 6) brak wskazania w podstawie prawnej wezwań odpowiednich przepisów lub zacytowania właściwego punktu artykułu powołanego jako podstawa prawna,
- 7) stosowanie w publikatorach ustaw oznaczenia „tekst jednolity” czy skrótu „t.j.”

W związku z powyższym, uwzględniając ilość i wagę poczynionych ustaleń wskazana powyżej ocena działalności Urzędu w obszarze typowania podmiotów do weryfikacji odliczenia ulgi prorodzinnej i przeprowadzania czynności sprawdzających w tym zakresie jest adekwatna do podjętych ustaleń.

Wnioski i zalecenia pokontrolne

Ustalenia dokonane w trakcie kontroli zostały przedstawione w projekcie wystąpienia pokontrolnego, doręczonym 1 sierpnia 2022 roku, do którego Naczelnik Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bielsku - Białej nie wniósł zastrzeżeń.

Ponadto Naczelnik Wydziału Kontroli Wewnętrznej, zgodnie z art. 39 ust. 1 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej, w związku ze stwierdzonymi nieprawidłowościami, za które odpowiedzialność ponosi były kierownik jednostki kontrolowanej, przekazał kopię Projektu Wystąpienia Pokontrolnego byłemu Naczelnikowi Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bielsku - Białej Pani Sylwii Juraszek, która nie złożyła oświadczenia odnoszącego się do stwierdzonych nieprawidłowości.

Przedstawiając powyższe wyniki kontroli, działając na podstawie ww. ustawy o kontroli w administracji rządowej, polecam podjęcie m.in. działań zmierzających do:

- 1) monitorowania korespondencji wychodzącej pod kątem zwrotnych odpowiedzi w sprawie,
- 2) przestrzegania procedur obsługi dokumentów w podsystemie SP*ED,
- 3) wskazywania w postanowieniu o wyznaczeniu nowego terminu załatwienia sprawy, jako przyczyny niedotrzymania terminu istotnych i racjonalnych okoliczności, znajdujących oparcie w stanie faktycznym indywidualnej sprawy,

- 4) przestrzegania obowiązku należytego uzasadniania faktycznego rozstrzygnięcia decyzji w zakresie wyliczenia zobowiązania podatkowego zgodnego z sentencją decyzji i rzetelnej weryfikacji pod tym kątem przez osoby nadzorujące,
- 5) redagowania wezwań kierowanych do podatników z uwzględnieniem obowiązujących przepisów prawa.

Niezależnie od powyższego polecam Pani Naczelnik podjęcie stosownych działań zmierzających do usunięcia ujawnionych nieprawidłowości i uchybień oraz zapobieżenia ich występowania w przyszłości.

Zgodnie z art. 48 ustawy o kontroli w administracji rządowej, od wystąpienia pokontrolnego nie przysługują środki odwoławcze.

Na podstawie art. 49 ww. ustawy, proszę o przedstawienie, w terminie 30 dni od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego, informacji o sposobie wykonania zaleceń, wykorzystaniu wniosków pokontrolnych lub przyczynach ich niewykorzystania albo o innym sposobie usunięcia stwierdzonych uchybień.

Ponadto proszę o przesłanie w terminie 9 miesięcy od daty otrzymania wystąpienia pokontrolnego informacji o efektach wdrożonych zaleceń pokontrolnych.

Podstawa prawna

Art. 46 ust. 1, art. 47 ustawy z dnia 15 lipca 2011 r. o kontroli w administracji rządowej (Dz. U. z 2020 r. Nr 224).

Z wyrazami szacunku

W zastępstwie Dyrektora
Izby Administracji Skarbowej
w Katowicach
Zastępca Dyrektora
Renata Pałuchowska - Moritz
/podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym/

Korespondencję otrzymują

- 1) Adresat (wysyłka drogą elektroniczną)
- 2) aa.

Informacja o przetwarzaniu danych osobowych

Ogólną klauzulę informacyjną dot. przetwarzania danych osobowych znajdują Państwo na stronie Biuletynu Informacji Publicznej Izby Administracji Skarbowej w Katowicach w zakładce Organizacja – Ochrona Danych Osobowych oraz w siedzibach organu na tablicach informacyjnych.